

«چشم‌های آسمان»

آموختنی‌ها

- ۱ ساخت کلمه مرکب معنادار با پسوند «انه»
- ۲ یادداشت برداری از نکات مهم
- ۳ توجه به آسمان و ستاره‌ها به عنوان جلوه‌ای از زیبایی‌های طبیعت
- ۴ استفاده صحیح از «جمله‌ی موضوع» و درک پیام و موضوع بند

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

نورافشانی: پراکندن نور به محیط
 آراسته: زایش کردن_ زیبا و مرتب کردن
 خیره: یادقت به چیزی نگاه کردن
 نشاط: غرورفتن در چیزی

خادى

کلمات مخالف

تبستان ≠ زمستان
 صاف ≠ ناصاف_ کج
 هرگز ≠ همیشه...
 شادمان ≠ ناراحت

کلمات هم‌خانواده

پهن، پهنا، پهناور
 عجیب، عجایب، تعجب
 درخشش، درخشان، درخشنده
 مشغول، شغل، اشغال
 وصل، اتصال، متصل

عظیم: بزرگ

اشتیاق: شوق و علاقه یا

غرق: غرورفتن در چیزی

بزرگى

عظمت:

پهن = جمع کردن_ باریک (بستگی به معنای آن در جمله دارد)

وصل کردن = جدا کردن_ قطع کردن

شب

روز =

خیالی = واقعی_ حقیقی

مثل، مثال، مثلاً

نهایت، نهایی، بی‌نهایت

فضایی، فضا، فضاآورد

چشم‌های آسمان

آسمان، آبی و زیباست. شب‌ها ستاره‌ها در آسمان دیده می‌شوند. ما می‌دانیم که زمین در هر شبانه‌روز یک‌بار به دور خود می‌چرخد. در این چرخش قسمتی از زمین که روبه‌روی خورشید قرار می‌گیرد روز می‌شود و تو خورشید را می‌بینی. خورشید ستاره‌ای است که زمین سالی یک‌بار، دور آن می‌چرخد و چهار فصل را پدید می‌آید.

بخوان و بدان

☆ برنا دامن خولهرش را از کمد بیرون آورد و گفت: «عجب اشتباهی کردم، این که دخترانه است. اما رنگش شبیه شلوار من است.»

درنا با خنده گفت: «برادر عزیزم، شما کلاً جلوی کمد من ایستاده‌ای!»

برنا که تازه متوجه موقعیت خودش شده بود، سریع به سراغ کمد خودش رفت و شلوارش را از کمد بیرون آورد و گفت: «آهان حالا شد، این دیگر پسرانه است!»

درنا گفت: «اشکالی ندارد. اتفاقاً من هم کفش زنانهی مامان را یک روز اشتباهی به جای کفش خودم از جاکفشی بیرون آوردم و کلی به کار خودم خندیدم.»

☆ همان‌طور که در متن بالا می‌بینی، از ترکیب برخی کلمات با «انه»، کلمه‌ی جدیدی ساخته می‌شود که مربوط به همان کلمه‌ی اول است، ولی معنای جدیدی دارد.

دخترانه ← یعنی مخصوص دختران

زنانه یعنی ← مخصوص زنان

پسرانه ← یعنی مخصوص پسران

مردانه یعنی ← مخصوص مردان

☆ یادداشت‌برداری به ما کمک می‌کند تا موضوعات مختلف را فراموش نکنیم. مثلاً وقتی به مسافرت می‌رویم اگر از مکان‌هایی که می‌بینیم یادداشت‌برداری کنیم، بعد از سفر می‌توانیم یک «سفرنامه» داشته باشیم.

جمله‌ی موضوع، در هر بند بسیار مهم است و باید به خواننده کمک کند که موضوع و پیام بند نوشته شده را درک کند.

الف: عزیز دلم! ابتدا متن زیر را به دقت بخوان سپس از یکی از بزرگ‌ترها بخواه که املایی به شما بگوید. لطفا هر کلمه‌ی این املا را با یک رنگ متفاوت بنویس. می‌توانی از قبل رنگ‌های دلخواهت را انتخاب کنی. فقط به خاطر داشته باش کلمات کنار هم نباید یک رنگ باشند.

وقتی گالیله برای اولین بار، با تلسکوپ آسمان بی کران را تماشا کرد، غرق شگفتی و عظمت آن شد. ماه و ستاره‌ها مشغول نور افشانی بودند و نقطه‌های کوچک نورانی او را جذب فضا می‌کردند. اشتیاق و نشاطی برای شناور شدن در این فضای سحرانگیز و مسافرت با آن‌ها به اطراف کره‌ی زمین و ککشان راه شیری وجودش را لبریز کرده بود. او تصمیم گرفت به سراغ یادداشت‌هایش برود و با مشاهده و مطالعه‌ی بیشتر ستاره‌ها را کاملاً بشناسد. او چرخش زمین به دور خورشید و به دور خودش را کشف کرد و با وصل کردن ستاره‌ها به یکدیگر صورت‌های فلکی را نام گذاری نمود. خلاصه مهارت خداوند در آفرینش زیبایی‌ها پایانی ندارد و ما انسان‌ها فقط قسمت‌های کوچکی از آن‌ها را دیده‌ایم و کشف کرده‌ایم.

ب: کلمات چهار نقطه‌ای و ۵ نشانه‌ای درس را پیدا کن و بنویس.

	چهار نقطه‌ای
	پنج نشانه‌ای

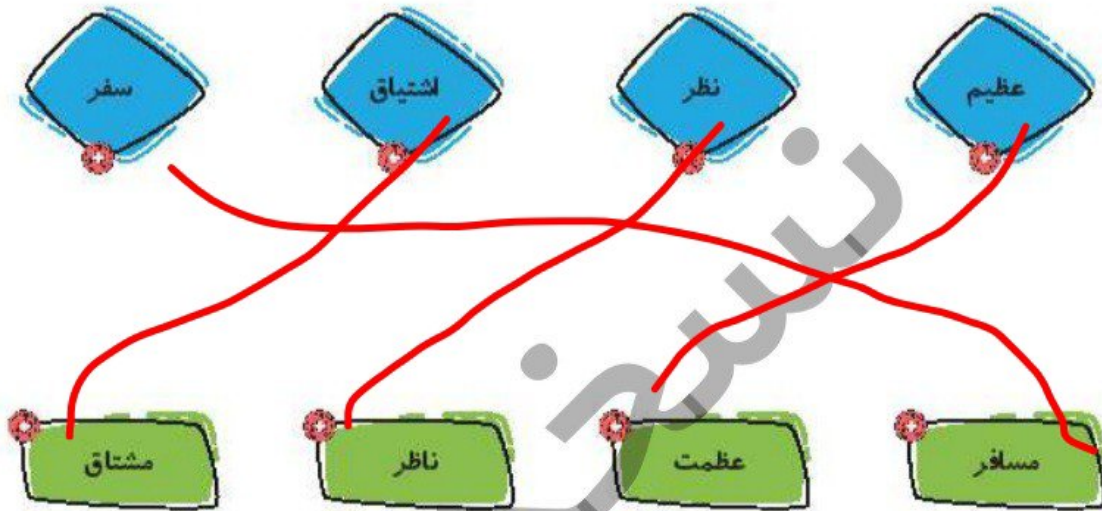
پ: با توجه به حروف نوشته شده، از درس کلماتی را پیدا کن و بنویس.

				←	گ
				←	غ
				←	ص
				←	ه

تمرین

۱ کلمات «هم خانواده» را به هم وصل کن.

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: خورشید شبها می‌خوابد

ب: وقتی خورشید به زمین می‌تابد، روز می‌شود.

پ: در هر شبانه‌روز خورشید یک بار به دور زمین می‌چرخد.

ت: زمین سالی یکبار به دور خورشید می‌چرخد و فصل‌ها پدید می‌آیند.

۳ کلمه‌ی مربوط به هر جمله را در جای خالی بنویس.

کودکانه - شجاعانه - محترمانه - بچه‌گانه - مادرانه

الف: رفتار دوستم بسیار **محترمانه** است.

ب: این لباس **بچه‌گانه** است.

پ: حسین فهمیده **شجاعانه** انجام داد.

ت: معلم مرا **مادرانه** دوست دارد.

ث: رویای تو **کودکانه** است.

۴ در هر جمله، زیر کلمه‌ی درست خط بکش.

الف: مادر بزرگ در حال (خورد - خرد) کردن کاهو بود.

ب: پدر از روی صندلی (برخواست - برخواست) تا تلویزیون را روشن کند.

